ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)
της 2ας Ιουνίου 1994 *

Στην υπόθεση C-2/93,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του προέδρου του Rechtbank van eerste aanleg te Brussel προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Exportslachterijen van Oordegem BVBA

και

1) Belgische Dienst voor Bedrijfsleven en Landbouw,

2) Generale Bank NV,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του κανονισμού (ΕΟΚ) 729/70 του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 1970, περί χρηματοδοτήσεως της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/005, σ. 93), και του κανονισμού (ΕΟΚ) 2351/90 της Επιτροπής, της 9ης Αυγούστου 1990, περί θεσπίσεως εξαιρετικών μέτρων στηρίξεως της αγοράς στον τομέα του χοιρείου κρέατος στο Βέλγιο και περί καταργήσεως του κανονισμού (ΕΟΚ) 906/90 (ΕΕ L 215, σ. 9),

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους G. F. Mancini, πρόεδρο τμήματος, K. N. Κακούρη (εισηγητή), F. A. Schockweiler, P. J. G. Kapteyn και J. L. Murray, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: C. O. Lenz
γραμματέας: L. Hewlett, υπάλληλος διοικήσεως,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η Exportslachterijen van Oordegem BVBA, εκπροσωπούμενη από τον M. Denys, δικηγόρο Βρυξελλών,

— ο Belgische Dienst voor Bedrijfsleven en Landbouw, εκπροσωπούμενος από τους M. Fruy και B. De Moor, δικηγόρους Βρυξελλών,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον Th. van Rijn, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις της Exportslachterijen van Oordegem BVBA, εκπροσωπούμενης από τους P. Flamey και P. Jongbloet, δικηγόρους Βρυξελλών, του Belgische Dienst voor Bedrijfsleven en Landbouw και της Επιτροπής, κατά τη συνεδρίαση της 3ης Φεβρουαρίου 1994,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 10ης Μαρτίου 1994,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με Διάταξη της 16ης Δεκεμβρίου 1992, που περιήλθε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 4 Ιανουαρίου 1993, ο πρόεδρος του Rechtbank van eerste aanleg te Brussel υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, δύο προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία του κανονισμού (ΕΟΚ) 729/70 του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 1970, περί χρηματοδοτήσεως της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/005, σ. 93, στο εξής: κανονισμός 729/70), και του κανονισμού (ΕΟΚ) 2351/90 της Επιτροπής, της 9ης Αυγούστου 1990, περί θεσπίσεως εξαιρετικών μέτρων στηρίξεως της αγοράς στον τομέα του χοιρείου κρέατος στο Βέλγιο και περί καταργήσεως του κανονισμού (ΕΟΚ) 906/90 (ΕΕ L 215, σ. 9, στο εξής: κανονισμός 2351/90).

2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν κατά την εκδίκαση διαφοράς μεταξύ της βελγικής εταιρίας Exportlachterijen van Oordegem και του Belgische Dienst voor Bedrijfsleven en Landbouw (στο εξής BDBL), του βελγικού οργανισμού παρεμβάσεως που είναι αρμόδιος για την εφαρμογή της κοινής γεωργικής πολιτικής, καθώς και της εταιρίας Generale Bank. αντικείμενο της διαφοράς είναι η νομιμότητα μιας υποχρεώσεως εγγυοδοσίας, την οποία προβλέπει η βελγική ρύθμιση.

3 Από τη δικογραφία προκύπτει ότι κατά τις αρχές του 1990 εμφανίστηκαν, σε ορισμένες περιοχές του Βελγίου με μεγάλη πυκνότητα εκτρεφομένων χοίρων, κρούσματα κλασσικής πανώλης των χοίρων. Για την αντιμετώπισή τους, ελήφθησαν μέτρα τόσο από το Βελγικό Κράτος όσο και από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

4 Στο πλαίσιο των μέτρων που έλαβε με σκοπό την αποφυγή της εξαπλώσεως της επιζωοτίας, το Βελγικό Δημόσιο δημιούργησε, μεταξύ άλλων, τρεις ζώνες, ανάλογα με τη σοβαρότητα της καταστάσεως: μια ζώνη προστασίας (ζώνη Ι)

γύρω από την εστία της μολύνσεως, μια ζώνη επιτηρήσεως (ζώνη ΙΙ) γύρω από την πρώτη και μια ζώνη εποπτείας (ζώνη ΙΙΙ), η οποία περιέκλειε τη ζώνη επιτηρήσεως.

5 Από κοινοτική πλευρά, ο κανονισμός 2351/90 προέβλεψε διάφορα μέτρα, ανάλογα με κάθε ζώνη. Πρώτον, τα άρθρα 1 έως 3 προέβλεπαν την αγορά ζώντων χοίρων από τη ζώνη προστασίας (ζώνη Ι), οι οποίοι προορίζονταν προς καταστροφή. Δεύτερον, τα άρθρα 4 έως 8 αφορούσαν το χοιρινό κρέας που προερχόταν από τη ζώνη εποπτείας (τη ζώνη ΙΙΙ) και του οποίου επιτρεπόταν η κατόπιν θερμικής επεξεργασίας κανονική μεταποίηση και χρησιμοποίηση προς βρώση. Προβλεπόταν επίσης η δυνατότητα χορηγήσεως ειδικών ενισχύσεων, κατόπιν εγγυοδοσίας, για τη μεταποίηση και ιδιωτική αποθεματοποίηση των κρεάτων που δεν μπορούσαν να μεταποιηθούν εντός συντόμου χρονικού διαστήματος. Τέλος, τα άρθρα 9 και 10 προέβλεπαν την εκ μέρους του BDBL αγορά, με δαπάνες της Κοινότητας, χοιρινού κρέατος προερχομένου από την ίδια αυτή ζώνη επιτηρήσεως, μέχρι ορισμένες ανώτατες ποσότητες και σε τιμές που καθόριζε ο εν λόγω κανονισμός. Το κρέας αυτό προοριζόταν για καταστροφή, δηλαδή για μεταποίηση σε προϊόντα ακατάλληλα προς βρώση. Αυτά ακριβώς τα τελευταία μέτρα αποτελούν το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης.

6 Η ισχύς των εξαιρετικών αυτών μέτρων στηρίξεως της αγοράς έληξε τον Οκτώβριο 1990.

7 Σε εκτέλεση του κανονισμού 2351/90, ο BDBL εξέδωσε την ανακοίνωση υπ' αριθ. 55.200, με την οποία καθόρισε τη διαδικασία συνάψεως των συμβάσεων πωλήσεως των εν λόγω κρεάτων από τα σφαγεία προς τον BDBL και τις προϋποθέσεις στις οποίες υπέκειτο η πώληση αυτή.

8 Τα άρθρα Ι και ΙΧ της ανακοινώσεως αυτής προέβλεπαν ότι το ενδιαφερόμενο σφαγείο, υποβάλλοντας αίτηση αγοράς κρέατος, αναλάμβανε χωρίς επιφυλάξεις και χωρίς περιορισμούς την υποχρέωση να εκπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις που προβλέπονταν στην ανακοίνωση. Το άρθρο ΧΙΙ όριζε, τέλος, ότι στα τιμολόγια περί καταβολής του τιμήματος για το εμπόρευμα έπρεπε να επισυνάπτεται η απόδειξη περί εγγυοδοσίας ίσης με το 110 % του αιτουμένου ποσού (περιλαμβανομένου του ΦΠΑ) και ότι η εγγύηση αυτή θα ελευθερωνόταν όταν στον BDBL περιερχόταν η απόδειξη περί εκπληρώσεως όλων των προϋποθέσεων που προβλέπονταν στην ανακοίνωση.

9 Τον Αύγουστο του 1990 ο BDBL συνήψε με την επιχείρηση BVBA Exportslachterijen van Oordegem, κατόπιν της εκ μέρους της υποβολής αιτήσεως, ορισμένες συμβάσεις για την αγορά ορισμένων ποσοτήτων χοιρινού κρέατος από τη ζώνη εποπτείας (ζώνη III). Η εν λόγω επιχείρηση συνήψε με την Generale Bank σύμβαση εγγυήσεως υπέρ του BDBL, σύμφωνα με την ανακοίνωση υπ' αριθ. 55.200.

10 Κατόπιν ορισμένων ελέγχων που διεξήχθησαν στη συνέχεια σε αποθήκες-ψυγεία στις οποίες διατηρούνταν το κρέας, αποδείχθηκε ότι το κρέας αυτό δεν ανταποκρινόταν στις προϋποθέσεις που έπρεπε να πληροί το προϊόν που είχε πωλήσει, δυνάμει των ανωτέρω συμβάσεων, η εν λόγω επιχείρηση στον BDBL Κατόπιν αυτού, ο BDBL αξίωσε την απόδοση του τιμήματος που είχε ήδη καταβάλει στην επιχείρηση, ισχυριζόμενος ότι, σε αντίθετη περίπτωση, θα ζητούσε την κατάπτωση της συσταθείσας εγγυήσεως.

11 Η εταιρία Exportslachterijen van Oordegem υπέβαλε στον πρόεδρο του Rechtbank van eerste aanleg te Brussel αίτηση λήψεως ασφαλιστικών μέτρων, προκειμένου να απαγορευθεί στην Generale Bank να καταβάλει στον BDBL την εν λόγω εγγύηση. Προς στήριξη της αιτήσεώς της, η επιχείρηση αυτή ισχυρίσθηκε ότι η εγγυοδοσία ήταν παράνομη, επειδή δεν προβλεπόταν από την εφαρμοστέα κοινοτική ρύθμιση.

12 Ενόψει της επιχειρηματολογίας αυτής, το εθνικό δικαστήριο ανέστειλε τη διαδικασία και υπέβαλε στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«Ενεργεί το Βελγικό Δημόσιο, μέσω του BDBL, κατά παράβαση του κανονισμού (ΕΟΚ) 2351/90 της Επιτροπής, της 9ης Αυγούστου 1990, όταν απαιτεί, δυνάμει του άρθρου XII της ανακοινώσεως υπ' αριθ. 55.200, εγγυοδοσία πριν από την καταβολή, για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, του τιμήματος της πωλήσεως χοιρινού κρέατος που έχει μολυνθεί από πανώλη των χοίρων;

1) Επιτρέπει το κοινοτικό δίκαιο στον βελγικό οργανισμό παρεμβάσεως κατ' εφαρμογή, μεταξύ άλλων, του άρθρου 8 του κανονισμού (ΕΟΚ) 729/70 του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 1970, στο πλαίσιο μέτρων λαμβανομένων

για την καταπολέμηση της πανώλης των χοίρων και, ειδικότερα, στο πλαίσιο της αγοράς χοιρινού κρέατος από τον αρμόδιο οργανισμό παρεμβάσεως, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2351/90 της Επιτροπής, της 9ης Αυγούστου 1990, να απαιτεί εγγυοδοσία πριν από την καταβολή, για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, του τιμήματος της πωλήσεως χοιρείου κρέατος προερχόμενου από τη ζώνη εποπτείας;

2) α) Επιτρέπουν η ανάγκη αποφασιστικής καταπολεμήσεως της πανώλης των χοίρων και η ανάγκη αυστηρής εφαρμογής των μέτρων που έχει λάβει η Επιτροπή την οριστική κατάπτωση ολόκληρης της εγγυήσεως υπέρ του συμβαλλομένου που το ζητεί, ανεξάρτητα από την έκταση των διαπιστωθεισών παραβάσεων και/ή παρατυπιών;

2) β) Εφόσον το Δικαστήριο αποφανθεί ότι δεν επιτρέπεται η κατάπτωση ολόκληρης της συσταθείσας εγγυήσεως, μπορεί ο βελγικός οργανισμός παρεμβάσεως, δηλαδή ο BDBL, να υπολογίσει κατά γενική εκτίμηση, με βάση τα αποτελέσματα των δειγματοληψιών που πραγματοποιήθηκαν κατά τον έλεγχο των πωληθέντων προϊόντων, το ποσοστό των προϊόντων που δεν πληρούν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις και για τα οποία μπορεί να ζητήσει την επιστροφή των καταβληθέντων ποσών και, ενδεχομένως, την κατάπτωση της εγγυήσεως;»

Επί του πρώτου ερωτήματος

13 Με το πρώτο ερώτημα ερωτάται κατ' ουσίαν αν, στο πλαίσιο των μέτρων που ελήφθησαν για την καταπολέμηση της πανώλης των χοίρων, και συγκεκριμένα στο πλαίσιο της αγοράς χοιρείου κρέατος εκ μέρους του οργανισμού παρεμβάσεως, σύμφωνα με τον κανονισμό 2351/90, τα κράτη μέλη είχαν την εξουσία, βάσει του άρθρου 8 του κανονισμού 729/70, να επιβάλουν τη σύσταση εγγυήσεως ή ασφάλειας ως προϋπόθεση της καταβολής, για λογαριασμό της Κοινότητας, του τιμήματος της πωλήσεως χοιρείου κρέατος προερχομένου από τη «ζώνη εποπτείας».

14 Επιβάλλεται η παρατήρηση ότι, κατά την έκδοση των ειδικών πράξεων περί θεσπίσεως μέτρων εφαρμογής της κοινής γεωργικής πολιτικής και περί χρησιμοποιήσεως κονδυλίων του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (στο εξής: ΕΓΤΠΕ), ο κοινοτικός νομοθέτης δεν θεσπίζει, κατά κανόνα, διατάξεις που να ρυθμίζουν λεπτομερώς τις διαδικασίες ελέγχου, αλλά αφήνει στα κράτη μέλη ελευθερία ως προς τη ρύθμιση των τρόπων διενεργείας του ελέγχου αυτού, ανάλογα με την έννομη τάξη τους και υπ' ευθύνη τους, με σκοπό την επιλογή της πλέον ενδεδειγμένης λύσεως. Αυτή η κατανομή αρμοδιοτήτων είναι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, σύμφωνη προς τις γενικές αντιλήψεις που διαπνέουν την κοινή οργάνωση των γεωργικών αγορών (βλ. απόφαση της 6ης Μαΐου 1982 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 146/81, 192/81 και 193/81, BayWa κατά BALM, Συλλογή 1982, σ. 1503, σκέψεις 20 και 21).

15 Στην προκειμένη περίπτωση, ο κανονισμός 2351/90 της Επιτροπής, με τον οποίο θεσπίσθηκαν εξαιρετικά μέτρα προς αντιμετώπιση μιας καταστάσεως ανάγκης, δεν καθιέρωσε κανένα πλήρες σύστημα μέτρων στηρίξεως της αγοράς χοιρινού κρέατος εντός του ενδιαφερομένου κράτους μέλους και συγκεκριμένα δεν περιείχε διατάξεις για την εξασφάλιση της τηρήσεως των υποχρεώσεων που επέβαλε στους επιχειρηματίες υπέρ των οποίων προβλέφθηκε η αγορά, χάρη σε κοινοτικά κονδύλια, κρέατος προερχομένου από τη ζώνη εποπτείας.

16 Προκειμένου περί χρησιμοποιήσεως κοινοτικών κονδυλίων για την εφαρμογή της κοινής γεωργικής πολιτικής, πράγμα που συμβαίνει εν προκειμένω, το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 729/70, ο οποίος αποτελεί τη βασική ρύθμιση που διέπει τις υποχρεώσεις της Κοινότητας και των κρατών μελών σε σχέση με τη χρηματοδότηση της κοινής γεωργικής πολιτικής, ορίζει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη λαμβάνουν, σύμφωνα με τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις, τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να:

— εξασφαλίσουν την πραγματοποίηση και την κανονικότητα των χρηματοδοτουμένων από το Ταμείο πράξεων,

— προλάβουν και διώξουν τις ανωμαλίες [παρατυπίες],

— ανακτήσουν [αναζητήσουν] τα απολεσθέντα εξαιτίας ανωμαλιών [παρατυπιών] ή αμελειών ποσά.

(...)»

17 Η διάταξη αυτή, η οποία αποτυπώνει, στον συγκεκριμένο αυτό τομέα, τις υποχρεώσεις που επιβάλλει στα κράτη μέλη το άρθρο 5 της Συνθήκης, ορίζει, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, τις αρχές βάσει των οποίων η Κοινότητα και τα κράτη μέλη οφείλουν να ρυθμίζουν την εφαρμογή των κοινοτικών αποφάσεων περί των γεωργικών παρεμβάσεων που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΠΕ και να λαμβάνουν μέτρα προς καταπολέμηση των απατών και των παρατυπιών που διαπράττονται σε σχέση με τις ανωτέρω πράξεις (βλ. προαναφερθείσα απόφαση BayWa, σκέψη 13).

18 Συνεπώς, το άρθρο αυτό επιβάλλει στα κράτη μέλη τη γενική υποχρέωση λήψεως των αναγκαίων μέτρων για τη διασφάλιση της πραγματοποιήσεως και του νομοτύπου των χρηματοδοτουμένων από το ΕΓΤΠΕ πράξεων, ακόμη και αν η συγκεκριμένη κοινοτική νομική πράξη δεν προβλέπει ρητά τη θέσπιση του τάδε ή του δείνα μέτρου ελέγχου (βλ. απόφαση 12ης Ιουνίου 1990 στην υπόθεση C-8/88, Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-2321, σκέψεις 16 και 17).

19 Επιβάλλεται επίσης να τονιστεί ότι, όσον αφορά τα μέτρα ελέγχου που θεσπίζονται σε κάθε κράτος με σκοπό την εφαρμογή κοινοτικών διατάξεων που αφορούν την κοινή γεωργική πολιτική, οι εθνικές αρχές πρέπει να ενεργούν με την ίδια επιμέλεια που επιδεικνύουν κατά την εφαρμογή των αντίστοιχων εθνικών νομοθεσιών, ώστε να αποφεύγεται οποιαδήποτε προσβολή της αποτελεσματικότητας του κοινοτικού δικαίου (βλ. προαναφερθείσα απόφαση BayWa, σκέψη 22).

20 Επιπλέον, τα εθνικά αυτά μέτρα πρέπει να είναι σύμφωνα προς τη γενική αρχή της αναλογικότητας, δηλαδή να μη βαίνουν πέραν των ορίων αυτού που είναι ενδεδειγμένο και αναγκαίο για την επίτευξη του επιδιωκομένου σκοπού (βλ. απόφαση 18ης Φεβρουαρίου 1982 στην υπόθεση 77/81, Zuckerfabrik Franken, Συλλογή 1982, σ. 681).

21 Τίθεται συνεπώς το ερώτημα κατά πόσον τα μέτρα που λαμβάνονται εντός ενός κράτους μέλους μπορούν να προβλέπουν την επιβολή υποχρεώσεως εγγυοδοσίας όπως είναι η υποχρέωση που αποτελεί το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης.

22 Επ' αυτού διαπιστώνεται ότι το σύστημα εγγυοδοσίας αποτελεί ένα μέσο που χρησιμοποιείται συχνά από τις κοινοτικές πράξεις με τις οποίες εφαρμόζεται η κοινή γεωργική πολιτική [βλ. π. χ. τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1974/80 της Επιτροπής, της 22ας Ιουλίου 1980, περί γενικών μέτρων εφαρμογής για την εκτέλεση ορισμένων ενεργειών επισιτιστικής βοηθείας με τη μορφή σιτηρών και ορύζης (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/033, σ. 162), τον κανονισμό (ΕΟΚ) 434/82 της Επιτροπής, της 25ης Φεβρουαρίου 1982, περί διαρκούς δημοπρασίας για τη θέση σε ετοιμότητα λευκής κοινοτικής ζάχαρης που προορίζεται για την Οργάνωση των Ηνωμένων Εθνών για την περίθαλψη και την εξεύρεση εργασίας στους πρόσφυγες της Παλαιστίνης (UNRWA) στα πλαίσια της επισιτιστικής βοήθειας (ΕΕ L 55, σ. 34), και τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2373/83 της Επιτροπής, της 22ας Αυγούστου 1983, για τον καθορισμό των λεπτομερειών εφαρμογής της απόσταξης που προβλέπεται στο άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΟΚ) 337/79 για την αμπελουργική περίοδο 1983/84 (ΕΕ L 232, σ. 5)]. Κατά συνέπεια, και τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν τέτοια μέτρα.

23 Πρέπει επιπλέον να τονιστεί ότι, όπως ορθώς παρατηρεί ο BDBL, το επίμαχο εν προκειμένω σύστημα εγγυοδοσίας ενείχε όφελος για τους επιχειρηματίες υπέρ των οποίων θεσπίστηκαν τα κοινοτικά μέτρα στηρίξεως, καθόσον τους έδινε τη δυνατότητα να πληρώνονται αμέσως και να μην αναμένουν τα αποτελέσματα των μετέπειτα ελέγχων.

24 Κατά συνέπεια, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι, στο πλαίσιο των μέτρων που ελήφθησαν για την καταπολέμηση της πανώλης των χοίρων σύμφωνα με τον κανονισμό 2351/90 της Επιτροπής, τα κράτη μέλη είχαν την εξουσία, βάσει του άρθρου 8 του κανονισμού 729/70, να επιβάλουν τη σύσταση εγγυήσεως ή ασφάλειας ως προϋπόθεση της καταβολής, για λογαριασμό της Κοινότητας, του τιμήματος της πωλήσεως χοιρείου κρέατος προερχομένου από τη «ζώνη εποπτείας».

Επί του δευτέρου ερωτήματος

25 Με το πρώτο σκέλος του δευτέρου ερωτήματος, το εθνικό δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν αν τα κράτη μέλη μπορούσαν να προβλέψουν ότι, σε περίπτωση μη εκπληρώσεως εκ μέρους του ενδιαφερομένου επιχειρηματία των υποχρεώσεων που του επέβαλλε ο κανονισμός 2351/90, θα κατέπιπτε ολόκληρη η ασφάλεια ή εγγύηση, ανεξάρτητα από τη βαρύτητα των τελεσθεισών παρατυπιών.

26 Επ' αυτού επιβάλλεται να τονιστεί ότι οι κοινοτικές πράξεις με τις οποίες εφαρμόζεται η κοινή γεωργική πολιτική προβλέπουν, κατά κανόνα, την πλήρη κατάπτωση της ασφάλειας της οποίας τη σύσταση προβλέπουν οι πράξεις αυτές, εφόσον ο ωφελούμενος από ένα κοινοτικό μέτρο δεν εκπληρώνει μια από τις υποχρεώσεις του που μπορεί να χαρακτηριστεί ως σημαντική και κύρια υποχρέωση, δηλαδή μια υποχρέωση που είναι ουσιώδης για την επίτευξη του σκοπού που επιδιώκεται με το εν λόγω μέτρο.

27 Κατά τη νομολογία, στις περιπτώσεις αυτές η πλήρης κατάπτωση της ασφάλειας ή, γενικότερα, η εξ ολοκλήρου μη εφαρμογή ενός ευεργετικού κοινοτικού μέτρου δικαιολογείται από την άποψη της αρχής της αναλογικότητας, όπως διασαφηνίστηκε ανωτέρω (βλ. απόφαση της 2ας Δεκεμβρίου 1982 στην υπόθεση 272/81, RU-MI, Συλλογή 1982, σ. 4167). Κατά συνέπεια, η πλήρης κατάπτωση ασφάλειας που προβλέπεται από εθνική ρύθμιση η οποία εκδόθηκε με σκοπό την εφαρμογή κοινοτικών μέτρων πρέπει επίσης να θεωρηθεί ότι δικαιολογείται σε ανάλογες περιπτώσεις.

28 Αν ληφθούν υπόψη οι περιστάσεις της κυρίας υποθέσεως, και συγκεκριμένα τα αποτελέσματα των ελέγχων που διενεργήθηκαν κατ' ανάγκη δειγματοληπτικά, πρέπει, όπως βασίμως παρατηρεί η Επιτροπή, να θεωρηθεί εν προκειμένω ως κύρια υποχρέωση η υποχρέωση του ενδιαφερομένου επιχειρηματία να παραδώσει στον BDBL προϊόντα προερχόμενα αποκλειστικά και μόνο από τη ζώνη

της βελγικής επικράτειας εντός της οποίας έχει εκδηλωθεί η πανώλη των χοίρων. Η υποχρέωση αυτή είναι συμφυής προς την ίδια τη φύση και τον σκοπό που επιδιώκεται με το εν λόγω κοινοτικό μέτρο. Ομοίως, ως κύρια υποχρέωση του επιχειρηματία αυτού πρέπει να χαρακτηριστεί και η υποχρεωσή του να παραδώσει στον BDBL προϊόντα που εμπίπτουν αποκλειστικά και μόνο στις κατηγορίες που απαριθμούνται στις κρίσιμες διατάξεις του κανονισμού 2351/90. Οι κοινοτικές διατάξεις βάσει των οποίων γεννάται δικαίωμα επί παροχών που χρηματοδοτούνται από κοινοτικά κονδύλια πρέπει να ερμηνεύονται στενά (βλ. πραναφερθείσα απόφαση BayWa, σκέψη 10).

29 Κατά συνέπεια, στο πρώτο σκέλος του δεύτερου ερωτήματος πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το κοινοτικό δίκαιο επέτρεπε στα κράτη μέλη να προβλέψουν, στο πλαίσιο της εφαρμογής του κανονισμού 2351/90, ότι, αν ο ωφελούμενος από τα σχετικά κοινοτικά μέτρα παρέβαινε μια από τις κύριες υποχρεώσεις του, η συσταθείσα ασφάλεια ή εγγύηση θα κατέπιπτε πλήρως.

30 Κατόπιν της απαντήσεως που δόθηκε στο πρώτο σκέλος του ερωτήματος αυτού, δεν χρειάζεται να δοθεί απάντηση στο δεύτερο σκέλος.

Επί των δικαστικών εξόδων

31 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η οποία κατέθεσε παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε, με Διάταξη της 16ης Δεκεμβρίου 1992, ο πρόεδρος του Rechtbank van eerste aanleg te Brussel, αποφαίνεται:

1) Στο πλαίσιο των μέτρων που ελήφθησαν για την καταπολέμηση της πανώλης των χοίρων σύμφωνα με τον κανονισμό 2351/90 της Επιτροπής, της 9ης Αυγούστου 1990, περί θεσπίσεως εξαιρετικών μέτρων στηρίξεως της αγοράς στον τομέα του χοιρείου κρέατος στο Βέλγιο και περί καταργήσεως του κανονισμού (ΕΟΚ) 906/90, τα κράτη μέλη είχαν την εξουσία, βάσει του άρθρου 8 του κανονισμού 729/70 του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 1970, περί χρηματοδοτήσεως της κοινής γεωργικής πολιτικής, να επιβάλουν τη σύσταση εγγυήσεως ή ασφάλειας ως προϋπόθεση της καταβολής, για λογαριασμό της Κοινότητας, του τιμήματος της πωλήσεως χοιρείου κρέατος προερχομένου από τη «ζώνη εποπτείας».

2) Το κοινοτικό δίκαιο επέτρεπε στα κράτη μέλη να προβλέψουν, στο πλαίσιο της εφαρμογής του προαναφερθέντος κανονισμού 2351/90, ότι, αν ο ωφελούμενος από τα σχετικά κοινοτικά μέτρα παρέβαινε μια από τις κύριες υποχρεώσεις του, η συσταθείσα ασφάλεια ή εγγύηση θα κατέπιπτε πλήρως.

Mancini Κακούρης Schockweiler

Kapteyn Murray

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 2 Ιουνίου 1994.

Ο Γραμματέας Ο Πρόεδρος του έκτου τμήματος

R. Grass G. F. Mancini